

KJAK

Smæran er ein trygg íløga

Súi Selfoss

formaður í
Starvsmannafelagnum

Fjaldir feilir í bygninginum gjørdur, at tað var neyðugt at gera alt arbeiði í Smæruni í senn. Afturfyri hava vit nú ein bygning, sum er sum nýggjur frá innast til uttast, og sum ikki fer at tørva fleiri byggistig komandi árin. Tíðindini um at bygningurin er 16 milliónir dýrari enn ætlað, eru skeiv.

Fríggjadagin 16. september varð nýggi bygningurin hjá Starvsmannafelagnum, Smæran, alment tikin í brúk. Í hesum sambandi hava fjølmiðlar havt fokus á, at bygningurin er blivin dýrari enn upprunaliga ætlað og at talan hevur verið um stóran meirkostað.

Av tí at upplýsingar hava verið frammi, sum kunnu geva eina skeiva mynd av byggingini metir Starvsmannafelagið tað verða neyðugt, at greiða nærri frá byggiaætlanini, sum vit meta sum eitt stórt framstig og eina trygg íløgu fyri felagið og limirnar.

Frá partvísari loysn til heildarætlan

Í almennu umrøðuni er komið fram, at kostnaðurin fyri at høvuðsumvæla og umbyggja nýggju Smæruna er umleið 30 milliónur krónur. Hesin kostnaður verður

samanborin við, at kostnaðurin fyri høvuðsarbeidstøkuna fyri umleið tveimum árum síðani, lá um góðar 13 milliónir krónur. Hetta var tilboðið frá P/F Eysturlon, sum fekk høvuðsarbeidstøkuna á heysti 2014. Við hesum sum grundarlagi verður sagt, at byggingin av Smæruni er dýrkað góðar 16 milliónir krónur.

Hettar gevur eina skeiva og misvísandi mynd av veruleikanum. Talan er í roynd og veru um tvær ymiskar verkætlanir.

Starvsmannafelagið keypti gamla sjónvarpsbygningin frá Mentamálaráðnum, og avgjört varð í fyrstu atløgu at umbyggja og umvæla bygningin innan. Fíggjarætlanin (budgettið) tá segði, at hetta 1. byggistigið fór at kosta góðar 16 milliónur krónur.

Upprunaliga var so ætlanin, at uttandura arbeiðið (2. Byggistig) skuldi gerast seinni.

Tá arbeiðið byrjaði og teir fóru at taka niðurfrá vísti tað seg, at bygningurin var í sera ringum standi. Stórir feilir og manglar komu undan kavi. Feilir, sum tað ikki bar til at staðfesta, fyrr enn veggir vóru tiknir niður og umvælingarnar vórðu byrjaðar.

Hetta gjørdi, at neyðugt var at

tillaga upprunaligu ætlanina.

Av tí, at bygningurin var í so ringum standi, var avgjört at umvæla allan bygningin í senn – t.v.s. fremja, tað sum á fakmáli verður kallað ein heildarloysn.

Tískil er øll byggingin nú gjørd undir einum. Bæði tað planlagda arbeiðið innanhýsis, og haraftrur at útvendig arbeiðir, so sum nýggjar tekjur, útveggir, nýggj vindeygu o.s.fr.

Íkomna støðan við fjaldur feilunum gjørdi, at tað ikki var mett ráðiligt at biða. Neyðugt var at gera hettar arbeiðið beinanvegin. Annars hevði vandi verið fyri, at skaðar og manglar breiddu seg til tað nýggjorda arbeiðið.

Sostatt er øll umvælingin og umbyggingin gjørd eftir umleið tveimum árum, og ikki yvir eitt longri áramál, sum tankin var upprunaliga. Tvey byggistig eru lögð saman. Alt er gjørt í einum.

Afturfyri hevur Starvsmannafelagið nú fingið ein bygning, sum er so gott sum nýggjur, frá innast til uttast. Og tað merkir, at vit í komandi árum sleppa undan útreiðslum av viðvíkahaldi og nýggjum byggistigum, sum annars høvdu ligið fyri framman.

Av tí, at talan sostatt er um eina heildarloysn, er beinleiðis skeivt, tá ið sagt verður, at byggingin av Smæruni er dýrkað góðar 16 milliónir – sum er munurin millum upprunaligu kostnaðarmetingina hjá Eysturlon og tann endaliga byggikostnaðin.

Fjaldur feilir hava sum vera man dýrkað verkætlanina nakað. Útrokningar hjá byggifrøðiligu ráðgevingini hjá Starvsmannafelagnum vísa tó, at hevði uttandura arbeiðið verið gjørt seinni, í einum 2. byggistigi, sum upprunaliga ætlað, so hevði tað kostað bróðurpartin av teimum 16 milliónunum.

Við fakligari ráðgeving

Starvsmannafelagið er eitt fakfelag og sum felag hava vit ikki serligt innlit í bygging.

Tískil var beinanvegin avtala gjørd við royndan verkfrøðing um at vera byggiráðgeva, sum hevur verið høgra hond hjá felagnum frá byrjan til enda. Hendan uppgáva hevur ligið hjá Kristiani Rasmussen, fyrrverandi varastjóra á Landsverki, sum hevur drúgvur royndir við byggifakligum eftirliti.

Vit halda tí, at byggingin hevur

ligið í tryggu hondum.

Trupulleikarnir, sum verkætlanin rendi seg í, komu sum vera man ógvuliga dátt við, og móguleikin fyri at reisa endurgjaldskrav móti Mentamálaráðnum og teimum, sum bygdu gamla sjónvarpsbygningin, hevur sjálvsagt verið kannaður.

Niðurstøðan var tó, at møguleikin fyri at fáa nakað rættuligt endurgjald var avmarkaður.

Eitt virðismikið aktiv

Limirnir í Starvsmannafelagnum eiga felagið og tí hava vit strembað eftir at tryggja gjøgnumskygni um ætlanina.

Kunnað er um byggiaætlanina í Starvsblaðnum og á heimasíðu felagsins, og á aðalfundinum og á fundum fyri álitisfólkunum hevur verið greitt frá trupulleikum við byggingini og øktum byggikostnaði.

Nú komið er á mál, kunnu vit fegnast um eitt stásiligt hús, sum uttan iva verður felagnum og limum okkara til stórt gagn.

Íløgan í Smæruna er fíggjað við peningi úr verkfalsgrunni felagsins. Hetta er vanligur fíggjarháttur millum fakfeløg. Partur av verkfalspeninginum, sum vanliga er óvirkin peningur, er umsettur til eina tryggja íløgu.

Fara áhugatrætur at stinga seg upp á arbeidsmarknaðinum, har neyðugt verður at fara í verkfall, so kunnu vit framhaldandi trygt gera tað, tí felagið hevur fullgóðar loysnir fyri hesum.

Fríggjadagin lat Smæran hurðarnar upp. Vit hava nú fingið ein snotuligan og nútímans bygning. Ein bygning, sum fer at vera karmur um mennandi tiltøk fyri limirnar og fer at geva felagnum gott fíggjarligt kjølfesti í árunum sum koma.

Um Fuglar og Mordarar

Jóhan Mortensen

Í fleiri ár hava vit havt gleðina av einum og onkuntíð tveimum Bringureyðum í okkara urtagarði. Bringureyðin er ein sera fittur og fólka-alskin fuglur. Navn-

ið hevur hann úr gitnu Kristuslegendunum hjá Selmu Lagerløf, har hesin litli, brúni fuglurin setur seg á tornakrúnu Frelsarans og við nevinum tekur eina torn úr enni Krists og fær ein dropa av blóði Hansara á bringu síni, sum verður skarandi reyð, og fær hann harav tignarnavnið Bringureyði.

Bretar hava altíð havt stóran alsk til fuglar. Bretskir úrmælingar tóku sær fuglanøvn sum t. d. kanska besti arkitekturin nakrantíð, Cristopher Wren, (músabróður) rithøvundurin Jonathan Swift (fagdar-sveimari), sjógarpurin Francis Drake (dunnusteggi) og so sjálvandi Florence Nightingale fyri at nevna nøkur.

Í dag er bretska felagskapurin RSPB (Give Nature A Home) sera virkin í UK at verja fuglin og nátturu og djóralív yvirhøvur. Felagskapurin hevur 2.000 starvsfólk, eina fíggjarætlan upp á 1 mia kr, 13.000 hjálparar og eigur umleið 200 oyggjar og náttúru reservat, og við hesari stóru meginini ger hann eitt megnar arbeiði at menna og verja villu náttúru Bretlands, ikki minst í Skotlandi og tess oyggjum, okkara næstu grannar.

Bert spell at vit ikki hava slíkan felagskap í Føroyum, har nátturan hevur so lítlan og ongan týðning, hóast vit rópa okkum “un spoiled” og “un-touched” fyri at draga allan heimin inn á okkum.

Vit síggja í Mykinesi, at man letur 16.000 ferðafólk ótarnaði kleyra í okkara seinasta stóra lundalandi.

Rættast er at friða lundalandið og við sera avmarkaðari atgongd til Hólmin. Økir kring landið, har fuglur býr, verða fyrilitarlest tikin til bygging, og okkara aling hevur sera negativt árin á okkara firðir og økoskipanir. Rokningin kemur, tá firðir eru deyðir sum Lopransfjørður.

Nú stendur árliga skarva-massakran fyri framman, eftir at man roynir at tøma havið fyri náta. Sjálvandi skulu vit veiða, men bara har tað er burðardygt og etiskt forsvarligt.

Føroyar er millum fáu

londini í Europa, sum ikki hava tjóðarparkir og friðað øki av týðningi.

Sandoyggjin er ein av vakrastu oyggjum okkara. Við sínum vøtnum og heiðum dregur hon nógvan fugl til sín alt árið, eitt fugla-meingi sum øll gleðast um, og kann tú verða heppin at síggja sjáldsamar gestir. Tað er eisini gott fyri sinnið at síggja vakrar svanar á vøtnunum á Sandoyinni, og tankarnar leita til svanamorðini á Eiði – orð eru ikki nøktandi fyri hesa horriblu ógerð, óhoyrt fyri eitt mentað samfelag, “un-believable”

Síðani úrmælingurin og hugsjónarmaðurin í Kirkjubø, Sverri Patursson, bað

føroyingar vælsignaðar verja fuglin, er veruliga lítið ítøkiligt farið fram á hesum økinum, sum eitur náttúruvernd, hetta at verja náttúruna, djór og fuglar, sum jú eru prísgevin okkara virksemi.

Teir okkara stovnar, sum varða av náttúruni, hava lítla og onga fíggjarliga orku, og eru ikki førir fyri í størri mun at gera nakran mun, t. d. er ongin samlað árin skanning gjørd av okkara firðum. Náttúran er neyvan nevnd í samgonguskjalinum uttan okkurt hissini.

Tað ber veruliga til at gera tað so óliviligt fyri okkara fugl og tilfeingi, at føroyska náttúran loksins verður ein viðfáningur.